

Intervjuu Mädaepa mõisa omaniku Marika Vartlaga

17.04.2019.

M.V: Mõtlesin, et ma räägin natuke siit ümbrusest. Meile kuulub üldse 80 ha maad, Mädaepa tammik on meie oma. Kui mul viies laps sündis, siis oli ...siis anti EVP-de eest maad ju, piirnevat maad. Ja meil oli Mädaepa tammik kõrval, nii et saime 40 hektarit. Poiss räägib, et tema on mõisnik. Nii, see kabel meile ei kuulu. Meie pargis on ühe poliitiku suveresidents. Me käisime ta`ga kolm aastat kohut sellepärast, et ta nõudis peavärvast sissemarssi. Mina sulle pargivahti küll ei hakka kauplema ega valvama ega maksuma. Ja siis nad käisid kogu aeg mu õunapuid katki, kui õunaaasta oli, sõitsid kõik mu murud sisse ja ...väga ebameeldiv, väga ebameeldiv... Mõisa kabel, see on üks väga väheseid, kui te mõisaid olete uurinud. Siis nad kasutasid seda, no kutsuvad ise aednikumaja (ka nõuka ajal oli aednikumaja). Seal üleval on kellatorn ja see oli ikkagi selle jaoks... ja ajaloost nii palju, et see on üle 2000 aasta vana koht, siin on pronksiaegne kivikalme, tammikus. Aga see on, noh keegi pole tegelenud sellega. Peale 1227, kui Eesti vallutati reistirüütlite poolt, siis see läks Kärkna kloostri. Eesti jagati kolme kloostri vahel. Üks oli Tallinn ja üks oli Toolse. Seda peeti siin sellise süsteemina 1425 ja siis esimest korda juba müüdi mõisnikule. Mõisnik juba 1425, mitte 1700 ega 1800. Hiidvana selles mõttes. 1850 eelviimane mõisnik ehitas selle peamaja ja sama koha pealt olevat siis ... me asume sinisavi soonel, mõlemal pool on paas, erosioon ja selle tulemusena tekkis seitse tiiki. Ühe kõige suurema tiigi peal on saar, kuhu on see mõisnik maetud. Aga kui meie selle mõisa ostsime, siis talunikul oli paat ja siis anti mõisamaa talle koos selle matmiskohaga. Seal on nüüd grillimaja ja grillitakse. Et niimoodi on meie muinsuskaitse, tegeleb objektidega... Kui on süsteem, olgu süsteem, mitte et minul on vähem, võiks muud maad tagasi anda või midagi. Kuigi sugulased viisid ta säilmed ära Wisbadenisse Saksamaale tagasi, aga ikkagi seal on raudaed ja selline koht, et seal võiks olla midagi ilusat ja paremat, aga ... Kui lähed ise nagu asja ajama, Eesti asja, siis arvatakse, et sul vähe on, et tahad veel, üks ole, seda ka saada. Aga see on inetu, kui ei ole kõik koos. Mõis peaks olema koos, nii nagu ta oli see mõisasüsteem ja ta peab olema, et käsitsi tehti tellised siinsamas. Kohati, kui me kaevame, tuleb seda põlenud räbu välja... Mõisal on vist kaitseingel olemas, et ta oli valla käes kogu aeg peale 19-ndat, kui natsionaliseeriti. Ja siis tuli kool 22. Kuna ta valla käes oli ja kool oli, siis ta ju püsis. Peale 65-ndat ta läks küll täiesti rääma, sest kool läks siit välja ära. Aga Virumaa tublid kolhoosi esimehed, müts maha nende ees, tegid oma algatusel ja kulu ja kirjadega väga palju mõisa heaks. Ja ka see tehti korda. See

(kool) tehti siis sakste peopanemise kohaks ja teda ei ole isegi Rakvere rajooni kaardi peal, kui mina käisin koolis. Ma ei teadnudki, et selline asi on, paljud ei teadnud. Ja sellepärast ei ole park muinsuskaitse all, ei ole maja ega midagi. Jumal tänatud, seda jama veel vaja. Parem, kui ei olegi.

A.K: Muinsuskaitsest oleks võibolla mõne kopika rahagi saanud.

M.V: Jaaa. Neerutiga oli nii. Meil oli Neeruti ka vahepeal. Vallal oli raha vaja. Me maksime teatud summa sisse ja muinsuskaitse lubas siis katust teha. Ütles nii, et tehke katus ära ja siis nad vaatavad, kas maksavad. Siis me andsime selle mõisa vallale tagasi. Nüüd uued omanikud on õnneks saanud seda seal korda. See ei ole muinsuskaitse, kui päris nii, et ...See on täpselt nii, et millise inimese otsa juhtud ja kui palju tal südametunnistust on ja kui palju ta oma erialal....

A.K: See oleneb kohutavalt palju sellest inimesest endast, sellest inspektorist või tema kaastöötajatest. Mõnedega saab väga hästi asju ajada, näiteks Ly Renter, kes on hästi sõbralik ja lahke. Ja ta ei räägi rumalusi mitte kunagi. Aga ma olen kuulnud siit kui sealt, et inspektoritega on ikka väga raske.

M.V: Mind nagu väga kurvastas see, et see ei ole stiilne mõis ega midagi, ta ei kuulu nagu kuhugi kategooriasse. Neeruti on ikka ju stiilne ja sa jääd niimoodi katuse sisse kukkuma. Ütleb, et tehke ära. No kellel siis tagataskus need rahad sellised on? Hea, kui inimene ilma rahata teeb ja hoiab kultuuri ja ajalugu – see on minu meelest ju ka juba väga palju andnud. Ega siin keegi rikkaks ei saa ega midagi. Siin vaatad, et ellu jääd. Loomulikult... näiteks meie pidime Rakveresse korteri ostma sellepärast, et me ei jaksanud seda enam kütta....

A.K: Aga millega te siis kütsite?

M.V: Korjasime 5 aastat raha, et saame miljon (EEK) kokku ja tegime oma katlamaja. Selleks ajaks oli küte nii kallis, et me maksame 4000 € kuus ja ikka jalad jäävad põranda külge kinni. No mis elu see on? Nüüd ta on täpselt nii nagu ta peale talve jääb. Me ei ole siin koristanud ega midagi veel teinud, olema alles alustanud. ..Maja on enam-vähem korras, ma ei ütleks midagi halba. Nüüd me oleme kõikidel hoonetel katused vahetanud ja tegime nagu sanitaarremondi, aga see on tehtud 15 aastat tagasi või isegi veel rohkem. Ja toonid on valitud nüüd niimoodi, et kuna mõisatel oli iga ruum ise tooni, siis mina valisin nagu sissetulekuks Feng shui järgi „tere tulemast“ värv, lilla. Ja läheb hallide toonidega kokku, mida Leila Pärtelpoeg hirmsasti meie mõisates kasutas.

A.K: Tean enda käest. Hall, hall, roti hall... Ma hakkas üle värvima sel suvel.

M.V: Ma jätsin teatud toonid ja põrand oli siin selline tehtud. Ta on küll poorne, selle aja materjal, vene ajal... Aga ikkagi tehtud ja väga hästi tehtud. Näeb päris hea välja. Ei ole viga, aga ta võtab kõik sisse. See on nagu jama. Fuajee on niisugune väike, väike trepp, ei mitte midagi suursugust. Tavaline lihtsalt, noh „lesnaja datša“, eks ole. Tehtud on niimoodi, kui lähed üles, siis saab kahte pidi ringi käia. Kui maja saad läbi käia, siis seest tundub suurem kui väljast. Et ta on selline väga huvitav maja. Teeme tiiru peale.

M.V: ...Seest me eil ole midagi muutnud peale ühe väikese seina. Igas mõisas oli ikka Aasia tuba, sest reisisi palju. Originaalis oli see pikergune ruum. Arhiivi või raamaturuum, aga kuna siin oli WC vaja tekitada, siis me lihtsalt tegime vaheseina ja WC sisse. See ahi oli ja kamin oli. Huvitav kooslus, et koos oli nii ahi kui kamin.

A.K: Huvitav, ahi on klassitsistlik, aga siia on pandud üks juugendlik ämblikuvõrk.

M.V: Mina panin, meil on ämblik ka seal kapil... Oleme alati Leedu Gediminase laadalt toonud ühe metallasja ja siis kuhugi sobitanud. ... See on kodu, see ei ole meil ametlikult niisugune... Originaalis on see osa olnud muusikasalong, See on olnud saal, mõisates ei olnud väga suured saalid ja tagumine ruum oli olnud proua salong. Siin olid seinad vahel. Nad vene alal avasid need seinad, sest seal üleval oli kinoruum.

A.K. Aga kuidas need salongid said vanasti olla, kui siin on praegu siuksed võimsad sambad?

M.V: Sambad pandi vene aeg, kui avati need seinad. Need ei ole originaalsambad. Nagu need, kes koolis siin käisid, ütlesid, et siin oli ahi ja midagi sellist (samba asemel).

A.K: Vaata, vaata, mis nad vene ajal välja mõtlesid. See, et vene ajal on pandud, on üllatus.

M.V: Vana ajal pandi ka see parkett siia maha. Kooli ajal, nad ütlesid, et see oli tehtud klassiruumideks kõik. Viimane oli siis... sealt näidati kino, siin oli lava. Siis, kui meie ostsime, siis oli lava juba ära koristatud.... Me ei olnud kaua aega siin. Me ostsime ära ja ta jäi... me läksime Soome elama. Noh tegelikult me töötame siamaani... me firma töötab seal...

A.K: See saal on nagu täitsa Soome värvi kooslus ja üldse Põhjamaade oma – roheline ja oranž. Neil on see juba läbi sadade aastate mingisugune täiesti kinnisidee.

M.V: See ei ole originaal. Siin ei ole mingit laemaalingut ega midagi. Igatahes, need kes restaureerisid, siin oli paar inimest veel elus, kellega sai räägitud. Need ütlesid küll, et küll

midagi ei olnud, sellepärast, et see mõis omistas ju Lasilat. See oli peamõis siin ja kolmas oli Sompas, mis talle kuulus. Siin me teeme näitusi....Nõuka ajal tegid ise selle maalingu (üks peegelvõlviga koridor). Või siin oli ja nad tegid järele (ilmselt mitte). Sellepärast ma pole lagesidki maha võtnud. Kui hakkame tegema, siis tuleb teha nii, et järsku on midagi... Arvan, et see oli nii lihtne mõis, et siis ei olnud mingisugune esindus. Ta on sihuke väike. Lähme teisele korrusele. See oli kütmise koridor, köeti ju õhuga. See on nüüd sama värv, mis on Pärtelpoja aegne veel. See ruum oli kaua aega tühi, mitte midagi siia ei leidnud, noh. Nii tume ja nii raske kombinatsioon. Kui me läksime mingi Vahemere saarele, juhtusime nägema seda pilti seal. Kõik, see on selle koha see... natukenegi teeb talle elu. See oli nii masendav... Kuna see oli kütiskoridor esiteks, siis nagu ei saaks olla, aga ta on sellise kujuga, et võiks olla.... Kütmise värv oli ikka algselt. Ta sai ju valmis 1850 ja 19-ndal võeti ära ja kohe tehti kool sisse. ...Siin on teine korrus. See on meil nukkude ruum, tegime ekskursiooni jaoks. Siit korstnajakalast tuli kogu aeg pigi läbi. Siis ma panin lihtalt plaadid peale (keraamilste plaatide tükid). Aega ei olnud, et vuuki panna.... Siin on ka tapeet pandud, aga midagi muud ei ole. Niisugused laed olid, aga ma arvan, et see on veneaegne.

A.K: Kindlasti on. Soome papi moodi asi või vineer... Kõik kohad on neid sarže täis.

M.V: Siin on, mitte veel päris valmis, aga siin on tehtud nüüd naiste ruum. On tehtud mõisa naised, linnakodaniku naised ja maanaised. Kolme erineva sellga, sest nii palju igasuguseid asju oli... Lihtsalt panime, et mõnda näidata ja rääkida ja õmblusmasinad on ja kuhu sa neid ikka paned. Selle ruumiga on nüüd selline asi, et siin tuli küll välja... Näete, aknapaled on tegemata. Sellepärast, et kui need kukkusid alla.... nüüd on stop, nüüd me edasi ei tee ja nii ta jäi.... Tapeedi panime, tähendab kõigepealt panid töömehed ja nad oskasid nii palju tapeeti ära rikkuda, et seda ei jätkunud igale poole. Siis mõtlesime välja, et paneme nendesse seinadesse lihtsalt rahvariide mustri kangad. Olgu nii. Siin oli raske panna, roosidega salongi oli ka raske panna. Lõpuks ma lõikasin tapeedi keskelt pooleks, panime porte, sest ta nii venis ära. Tõime roosidega tapeedi veel Venemaalt, see on pabertapeet. Sel ajal meil olid vaid pestavad tapeedid. Need olid viimased ostud, mida Venemaal veel tegime. Siis läksid piirid kinni, aga nüüd me käime jälle....Käsitööd oleme palju teinud ja..

A.K: Kas siin käib mingisugune seltskond koos, kes käsitööd teeb?

M.V: Meil on Lääne-Viru Maanaiste Liit. Palju me kokku käime... kõigil on palju tegemist. Kõik teevad juba oma kohas. Alguses kui kuskil midagi ei olnud, siis käisime küll palju koos.

Nüüd hoiame Liitu, sest saab kohe 80 aastaseks. Liitusid on ainult kaks, teine on Tartumaal... Siin on meestetuba. Meeste värgid.

A.K: Oeh, lipsu kollektsioon, no mis sa kostad.

M.V: No oli vaja kuhugi panna. Seina lasin lihtsalt ära krohvida ja panin kivid äärde, et ei pudeneks nii väga.... Mu suguvõsa on nii vana, see juured ulatuvad juba sinna juba väga kaugesse, et esivanemate nimed on selline nagu Lallo. See on ju muinaseesti nimi veel. Vahepeal kaovad ju kõik nimed ära. Siis hakkab see rootsipärane, see vanema poja ja vanema tütre nime panekud, kui vanaisa on Jaan, siis esimene poeg on ka Jaan. Lallo jooksis ka üle põlve kogu aeg välja, kuni kadusid kõik ära. Suguvõsa on nii palju uuritud, et need on kõik sealt ümberringi. Vanad kohad jah. Ma olen selline soo neid, et ...

Hobuseriistad on originaalid kõik. Siin on ka ainult osa väljas ja need on Lääne-Viru mõisatest.... Kui Lääne-Virumaa mõisaid restaureeriti, siis oli üks meesterahvas, kes korjas igast sodi kuurist ja hunnikust need vanad kõik kokku ja restaureeis ära. Tekkis selline moment, ta ütles, et kas tahad? Saad terve kollektsiooni. Ja me võtsime terve kollektsiooni ja oleme siiani teda hoidnud. Siin on osa ja aidas on osa.... Õnnestuks säilitada ja säästa.... Siin on naiste sadul näiteks. Olete kursis?

A.K. No ikka, ühele poole jalad.

M.V: Kui ma küsin ekskursiooni aeg, siis mehed ütlevad, et naise jalgu võib igale poole panna. Pärin nii see nüüd ei ole, aga... See kohver, See on okupatsiooni kohver. Sellepärast, et kui vene sõdur tuli peale võitu Saksamaalt tagasi, siis iga sõdur sai tuua ühe kohvritäie kraami. Ohvitseridel ei olnud kohvid loetud. Just sellepärast kutsutakse sellist suurust...okupatsiooni kohvriks. Mulle oli see ka täitsa uudis.

Paus.

M.V. Ma näitan sellist kohta, kus me arvame, et on kloostri hoov olnud....Me ei võtnud rohkem lahti. Kunagi peaks mingid asjatundjamat kohale kutsuma ja... sellepärast lükkasimegi kinni tagasi. ... Ait on vanem kui mõis.

A.K: Kuidas niimoodi läks, et see kabel on kellegi teise oma?

M.V: Aga, kas Eestis on vähe juhuseid, kus erastamise-ärastamise aeg oli ... lõhuti ju mõisasüdamed kõik ära. Palju neid siis on koos. Mõned ikka on. Siis oli nii, et kui tahtja oli heal kohal tööl ja kasulik, siis anti kõik ära.

A.K: Kas te ei saanud sellele „küüsi taha“?

M.V: Ma olen talle pakkunud vahetusmaad ja raha ja... ta lihtsalt kiusab...See on kaevumaja... ja siin all on suur veehoidla. Seal taga, kus praegu kasvuhooned peal on, see on kõik täidetud alt.... Siin all, kus on kolleksiooniaed, oli aianduse asjad. Ta (mõis) ei olnud nii peen koht, et ma ei arva, et midagi väga siit välja tuleb, aga tahaks...Siis siin olid kütuse tsisterinid, vanad rämakad, ma ei tea kõik mis s... veel, rinnani võsa ja... mõisa eest ei olnud ka muru niidetud, oli vaid üks teeosa sisse lükatud, kui käisin. Täitsa hull seis oli.

A.K: Kui palju kabelil maad on? (Pärast selgitasin ise välja, et veidi üle 1300 m2)

M.V: Ma olen ise nagu ajaloo hull... see peaks olema korras. See esimene sein (kabeli sein) on ju eripõletusega ja eri värviga tellis, sest ... Ta on niivõrd ainulaadne, aga ta kiusab, käib ja mässab ja siis tal on niitmata, tegemata ja siis ... Ükskord tuleb, hakkavad ratturid sisse tulema igalt poolt, viskavad kõik maha ja... Ma mõtlen, et ühtegi gruppi ma ei tea, et oleks, ehk olen midagi maha maganud. Külla ka ei ole kedagi kutsunud. Et kes te olete. Aga vaat, ta kutsus meid enda juurde külla. Siimaani rohi, kõik tegemata... Ma ütlesin, et näete, see krunt on seal. Minge palun minu maa pealt ära, mina olen täna väga kuri, mina ei ole teid kutsunud...Siis tuleb omanik kohale, sõimab mind vanaks l... ja ma ei tea kelleks. Õudne inimene. Isa oli veel hullem. Iga kord sõitis Žiguliga mu teed ja murud ära ning saatis veel 10 korda p...

Paus.

M.V: Selle aida remondiraha me saime projektist. Katuse, mida me vahetasime, saime ka Leaderist tuge, 50% maksime ise.... Põrand on nii, nagu ta oli (suured paeplaadid). See on Maanaiste Liidu ruum. Meil nad kutsuvad seda pulmamaja muuseum, sest me hakkasime pulmaasju siia korjama....Siinpool on rahvariide aegsed ... hakkasime koguma ja panema. Kõik maksab ja kõike pead otsima. Need ahjud saime sama Leader projektiga. Nii palju oleme abi saanud.

A.K: Leader on praegu ainukene koht, kuhu üldse on võimalik midagi kirjutada. Muid meetmeid ei ole ju olemas.

M.V: Ega nad ei anna mõisatele nii väga... Meil on siin ka... Siin hakkavad sellised pulmapidid ja dokumendid... Inimesed on toonud oma pulmakinke ja ... Ma panin rahad ka välja....Siin on pitsi näidised, kuidas pitse nimetatakse. Käsitöö ja raha kuulus pulmade juurde....

A.K: Kust te selliseid toole hangite?

M.V: Peamaja toolid on, Palace hotelli remonditi, siis me ostsime sealt ära kõik need armatuurid ja mööblid ja asjad. Enne ostsid toolid ja siis said tooli värvi saali. Need siin on Mööbliaidast....

Siin (kabeli juures) oli sodi virn. Aastaid tagasi siin koristasin neid telliskive, mis olid laiali loobitud. Olime juba koristanud ja tegime õunapuu ümbrust. Ja kujutad ette – ta kutsus politsei, et ma varastan tema kive. Täitsa lõpp. Ma koristan oma piiri äärest. Ma võin sulle need tagasi ka visata. Aga ma panin kivid ilusti ära, et oleks kohal....

Suured laiad lihvitud plaadid. Ma lasin poisil auku kaevata. Siin on kivi. Ütlesin, et võta natuke kõrvale...a siin on ka kivi. Mine siis veel kõrvale...Ta ütleb, et kas sa mõnitad mind või. Ta kaevas lahti. Suured, suured lihvitud plaadid, nagu oleks mingi aste kuhugi või sissepääs. Ma ei tea. Me panime kinni tagasi.

A.K: See ongi oletatav kloostri plats?

M.V: Seal võis kloostri ajast olla mingi kabel või ...sellepärast tundub, et need on trepiastmed või.. Meil on ju ainult 6 km Rakveresse. Öeldi, et sealt tulevad välja tunnelid ja käigud... eks nad ikka põgenesid ka igale poole, aga mitte nii kaugele. Siin on nii eriline koht, vaikne ja rahulik.

A.K: Aga äkki me olemegi siis kiriku peal praegu.

M.V: Näiteks Kadrina ehitati ju päris kiiresti, ma ei mäleta, mis aasta see oli.....Seal on kõige suurem tiik, kus grillikoda paistab. Metallaed on mõisniku matmiskohas. Grill on metallaia kõrval.... Tsistertslased tõid meile palju tarkust. Seal taga...aednikumaja ja viinaköök ei ole ka meie oma.... Kuna mõis on mul hobi ja ta peab ennast ära tasuma, siis ... no nullis ma ikka olen. Alles viies aasta teeme... Me hakkasime kolleksioonaiaga. Me teeme müügipäevi. Ma teen aretustööd. Mul on uusi floksisorte, pojengisorte. Ma suhtlen vene ja saksa aretajatega, Soome ja nüüd Prantsusmaa ja olen eristunud, oma nišši leidnud. Me flokside kolleksioonaiaga oleme Euroopa teised suuruselt, teeme Eestile au ja uhkust ka natukene.

Leedukale me järele ei jõua. Aga olgu nii. Me oleme heas kohas. Saame Venemaalt tuua ja läände müüa. Oleme tekitanud ise omale töö. Need on kaks lille, mis väga hästi lähevad, vajavad vähe hoolt ja üks õitseb kevadel, teine sügisel.

A.K: Kindlasi püsikuid on tõesti vaja, sest kes jõuaks mässata suvelilledega.

M.V: Suvelill on üldse kõige kallim lill. Ostad, hoolitsed, sügisel viskad minema ja järgmine aasta jälle ostad....

Paus.

A.K: Kui te siia tulite, mis olid esimesed mõtted, mida tegema hakkate?

M.V: Üldse ei tahtnud tulla. Me olime Tallinnas ja meil oli karusnaha firma. Raku karusnahk ja Linda karusnahk. Me olime siis Edel OÜ. Viru tänaval oli meil kauplus. Kuna ma olen siit pärit, siis vallavanem ja abivallavanem käisid linnas palumas, et asjad on vaja nagu maha müüa. Aga ei taha, et soomalsed või keegi ostavad, et tule ja osta ära. Nad terve aasta vist siis käisid ja mõtsime, et pärast tuleme Tallinnast kuhugi maale tagasi ja et miks mitte. A siis hakkas jama peale. Nad ei saanud müüdnud ja siis me maksime üüri mitte millegi eest ja siis kui alguses olid ikka kõik tiigid ja kabelid ja mis ikka mõisale kuuluv kompleks. Siis me olime siin juba 2 aastat olnud ja nad ütlevad, et ei saagi. See oli ka nende poolt inetu. Ma poleks siis tulnudki.

A.K: Miks need tuttavad (vallavanemad) siis niimoodi käitusid?

M.V: No aga mina ei andnud neile pangast laenu. Nii käib see asi ju, sellel ajal eriti. See vallavanemgi ju võeti maha...Siis oli natuke pettumus suur, et ma ei oleks tahtnud mingit kolakat kuhugi maale, kuhu raha kinni panna. Meil on kaev aga meil pole kaevus isegi joodavat vett. Toome Rakverest siia vee, ma ei saa teile kohvigi pakkuda, sest unustasin vee maha. Nõuka ajal olid suure tee ääres kombainide ja traktorite küttegaagid aga, no ta on vee ära solkinud. Kaev on siin 70 m ja see on liiga sügav. Siin on karstiaala, siin pole ühtegi puhvrit vahel. Kõik ülevalt läheb otse vette. Ja ma ei saa vett kasutada joogiks sellepärast, et see on nii, nagu oleks naftat sisse pandud.

A.K: Kas keegi sellega ei kavatses midagi ette võtta?

M.V: Ei, nad ütlesid mulle, et joo, et see on seisnud kaev, et lase vesi välja. Ma ütlesin, et ma olen 10 aastat juba lasnud ja... aga kui vallal on kaevu projekt ja ma ei mahu kahel korral

sisse, vaid antakse kaev või tehakse sinna, kes tõstab valimistel kätt... Siis ma ütlesin, et polegi vaja. Aga no elu on selline.... Selliseid inimesi on, aga poliitika selline ongi. Tõstab kätt, ta saab ju hääle ja soojemale kohale. Mina ei tõsta kätt. Mulle ei meeldi sellised inimesed....Veepuudus on. Üritustele toome kõik vee Rakverest. Lambad ka ei taha juua. See tiik on seal ka teise taluniku oma. Lammastele peab ka Rakverest tooma.

A.K: Missugune vaev ja jama...

M.V: Kuigi teised kaevud on kõik puhtad. Me mõtlesime teha kaevu, aga kuna projektidega läks kaks korda nii, siis praegu on tegemata. Või tuleb teha just sinna, kus see kloostri hoov on. Seal on olnud kaevu koht. Meil on praaegu lihtsalt luugid seal peal. Selleks on vaja projekti, mille eest maksata. Torud tuua, iga meeter maksab. Kõrval taluniku kaev on puhas, teisel pool on ka puhas. Aga just see osa, kus paagid olid.

A.K: Otsite mõisa ja mõtlesite, et tulete siia elama? Raha sisse toovat tegevust te algul ei plaaninud siia?

M.V: Mõtlesime, et las ta siis olla. Meil oli omal sissetulek, mul firma töötab Soomes juba 30 aastat. Me toome raha sealt koju. Me teenendame kõige suuremaid rebasefarme põhjas. Meil on koolitatud kaader....Lilled arendamine tuli siis, kui mul sai siiber Soomest. Seal on nagu konnatiik, seal mitte midagi ei juhtu ju. Seal on nii igav, nii nõme. Mees käib edasi, aga ma enam nii palju ei käi....

A.K: Kas omavalitsus annab teile mingit raha?

M.V: Omavalitsus ei anna kellegile raha. Ma ei lähe neilt küsima. Millest nad annavad? Korra küsisin KIK-ist, ma tahtsin lasta projekti teha. Aga me ei saanud. Me ei saanud isegi siis, meil oli väga tihe park, palju vanu puid. Kui see Kadrina torm oli, siis siin tuli poole tunni jooksul 40 vana puud maha. Vaatasin aknast välja. See oli hullem, kui viimne päev... Päästeamet lõikas meid siit välja peale... puud olid ümberringi, aga katust ei lõhkunud ükski. Õudselt vedas...

A.K: Niimoodi protsentuaalselt võttes.

M.V: Soomes teenime 90% ja siin 10%. Eestis saab omadega nulli ja Soomest tuleb kasum.

A.K: Majutust te ei paku ja pidusid ei tee.

M.V: Kunagi tegime. Ma ei taha. Aiandus on ja grupid on ja lillepäevad on. Konkurente meil nende kahe lille peale ei ole ja kui teistel on aiandus, siis neil ei ole mõisa. Meil on hea koostöö. Meil on nii hea ida ja lääne vahel. Toome Venemaalt, mida lääs ei saa kätte, sest nemad ei saa käia. Viis taime üle piiri näkku, ilma mullata. Kui sa paned taimed kokku, siis kuidas toll ütleb, on seal 5 või 15. Paljundame, teeme ühest üheksa ja. Ma võtan pistikud. Kui sa ei too kaubanduslikku kogust... me toome mõistlikkuse piirides. Siis neid (toll) ei huvita. Sihtgrupp on meil kolleksionäärid ja aiahuvilised. Turud on meil terve Euroopa. Ameerikasse me ei ole jõudnud veel. Kodulehelt tellivad kõik Euroopa riigid peaaegu. Saadame flokse välja. Pakiturundus. Floksipäevade on 1000 inimest meil. Grupid käivad. Floksipäevad on augusti esimene nädalavahetus, reede, laupäev. Siis on ka kontsert. Kontsert on meil õues, aga iga kord on selline ilm olnud, et meil on alati sees. Toolid on alati valmis.

Nii palju võiks riigiabi küll olla, et teatud asjad, kas näiteks teed või aiad või midagi või katused ... Lõuna-Eestis ma olen käinud sellistes mõisates, kus eelmine aasta tehti Leaderi remont ja kõik seintest kukub ja mõtled, et kuidas üldse nii lasti teha. Või on nii tugev seen sees, et ei püsi.

A.K: Või tegid suvalised ettejuhtuvad käkitegijad, kes ei oska teha või olid valed materjalid.

M.V: No meil on ka värvitud aknad ja ja need paled ja need on kõik valede värvidega, mis mingi 15 aastat tagasi olid. Mul poiss tegeleb akende restaureerimisega, ta Soome teeb tööd ja siis võtab nüüd need ka varsti ette. Me ei pane uusi.... Me ei jaks kütta. Me kütsime õliga, me ei jaksagi kütta...Radiaatorid ja kõik said pandud. Korjasime veel krooni ajal miljoni kokku, et saime uue katlamaja...

Kas tulla aeda mõisas või tulla aeda lihtsalt kuskil talus, on suur vahe. Sa saad siin igasuguseid eksklusiivseid näitusi ja kõike teha, mida nagu mujal ei tee. Meil on pojenge 430 sorti ja tõime Prantsusmaalt antiikpojengid, 1800 aretatud. Tuleb pojengide antiikosa ja siis teine osa. Pojengipäev on 15. juuni ja loeng ka.

Ei mingeid rikkusi, ekstravagantsust, kõik on lihtne ja tavaline.

